

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3403/2021. (X. 15.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.203/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Mayer Balázs ügyvéd, Mayer Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.203/2018/5. számú ítélete ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó egy távközlési szolgáltató cég, amely végfelhasználó előfizetők számára nyújtott az alapügy felperese által biztosított telefonhívás-kezelési szolgáltatást. Az alapügy felperese szerint az indítványozó (az alapügy alperese) megszegte az együttműködésük alapját képező hálózati szerződést azzal, hogy hasonló telefonhívás-kezelési szolgáltatásra más nagykereskedővel is szerződést kötött, és ügyfeleinek jelentős részét „elmigráltatta” a másik nagykereskedelmi szolgáltatóhoz.
- [4] Emiatt az alapügy felperese rendkívüli felmondással felmondta a hálózati szerződést és a bírósághoz fordult. Elsődlegesen meghíúsulási kötbér és járulékai, másodlagosan szerződésszegéssel okozott kár megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót. Álláspontja szerint a hálózati szerződés több pontjával – különösen a kizárólagosságot tartalmazó rendelkezéseivel – is ellentétes volt az indítványozó eljárása. Az alapügy felperese a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) jogosulti okból bekövetkező lehetetlenülést tartalmazó 312. § (3) bekezdését is megjelölte a másodlagos kereseti kérelme jogcímeként, állítván, hogy az indítványozó szándékosan, az előfizetői állomány híváselérési útvonalának módosításával ellehetetlenítette a felperes teljesítését és ezen előfizetői kör tekintetében a jövőre nézve megszüntette a szerződést.
- [5] Az indítványozó a kereset elutasítását kérte, vitatta a szerződés kizárólagos jellegét, valamint azt, hogy a szerződést akár részlegesen is megszüntette volna.
- [6] 2.2. Az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elutasította, a másodlagos kereseti kérelem alapján kötelezte az indítványozót a szerződésszegéssel okozott kár megfizetésére. Az indokolás szerint a hálózati szerződés 5.1.2. pontjában rögzített kizárólagossági kikötés, miszerint az alapügy felperese az előfizetők szempontjából az indítványozó kizárólagos teljesítési segédjeként végzi az üzemeltetési és hibaelhárítási feladatokat,

nemcsak a hibaelhárítás, hanem az üzemeltetés (a szerződéses telefonhívás-kezelési szolgáltatás végzése) tekintetében is irányadó.

- [7] 2.3. Az elsőfokú döntéssel szemben az indítványozó arra hivatkozva élt fellebbezéssel, hogy a hálózati szerződés csak a szolgáltatások szűk körére nézve tartalmazott kizárólagosságot, a nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában nem. A Fővárosi Ítélőtábla a 14.Gf.40.528/2017/9/II. számú döntésével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy „a hivatkozott kikötés szerződésbeli elhelyezkedése is utal arra, hogy az abban foglaltak nem csak a felperes és az alperes közötti felelősségi szabályként értelmezendők, hiszen a felek a »jogviszonyok értelmezése« cím és a »jelen szerződéses jogviszony« alcím alatt rendelkeztek arról, hogy az alperes kizárólagos teljesítési segédjének minősül a felperes”.
- [8] 2.4. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Érvelésének lényegi eleme az volt, hogy a hálózati szerződés 5.1.2. pontjának nem lehet olyan kiterjesztő értelmezést adni, amelyből az következne, hogy nem szerződhet más nagykereskedővel hívásirányítási szolgáltatásokra. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Hivatkozott – többek között – arra is, hogy az egész szerződéses rendszer figyelmen kívül hagyását jelenti az indítványozó azon okfejtése, hogy a szerződés hatálya alatt mástól is igénybe vehet nagykereskedelmi szolgáltatást.
- [9] 2.5. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, azonban az indokolásában kiemelte, hogy az első- és másodfokú bíróságok tévesen állapították meg azt, hogy a hálózati szerződés 5.1.2. pontja – kizárólagossági klauzula – az egész szerződésre vonatkozik. Ugyanakkor a Kúria a régi Ptk. 277. § (1) bekezdése alapján szükségesnek vélte az egész szerződéses rendszer vizsgálatát annak megítéléséhez, hogy megvalósult-e a felek közös szerződéses érdekének megfelelő teljesítés.
- [10] E vizsgálat arra vezetett, hogy a felperes előfizetői jelentős részének elmigráltatása más nagykereskedelmi szolgáltatóhoz jogsértő volt, mivel ezzel az indítványozó megakadályozta a felperes teljes körű szolgáltatását – így a szerződés szerinti teljesítését –, ami miatt a felperes teljesítése gazdaságilag ellehetetlenült. A teljesítés lehetetlenné válására vonatkozó szabályok szerint – a régi Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján – pedig a felperes szabadulhatott a kötelezettsége alól és jogszerűen követelhetette kárának, a teljes szerződési érdek pénzértékének megtérítését. A felülvizsgálati ítélet konklúziója szerint a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabályokat a másodfokú bíróság csak a szerződés kizárólagossági kikötésének megállapítása tekintetében sértette meg, de a szerződés egészét vizsgálva ez nem vezethetett a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére. A kárfelelősség megállapítása és a marasztalás tekintetében a felülvizsgálati ítélet szerint nem volt ok a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére.
- [11] 2.6. Az indítványozó a kúriai ítélettel szemben alkotmányjogi panaszt nyújtott be annak alaptörvény-ellenességét állítva.
- [12] Az indítványozó szerint a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, valamint az Alaptörvény 28. cikkét.
- [13] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra alapította, hogy a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 275. § (2) bekezdésében szereplő kérelemhez kötöttség elvével ellentétesen járt el, mert nem kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértést vizsgálta. Kifogásolta, hogy a Kúria mérlegelése nem korlátozódott a hálózati szerződés 5.1.2. pontjára, hanem „olyan jogi érvelést fogalmazott meg, mely nem szerepelt sem a felülvizsgálati kérelemben, sem a felülvizsgálati ellenkérelemben, és semmilyen módon nem volt tárgya a felülvizsgálati eljárásnak”. Az indítványozó szerint – különös tekintettel arra, hogy sem a kereseti kérelem, sem az indítványozói felülvizsgálati kérelem nem irányult a szerződés régi Ptk. 277. § (1) bekezdése megsértésén nyugvó szerződésszegés és arra alapozottan az indítványozó kárfelelősségének megállapítására –, a Kúria nemcsak a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség, hanem a kereseti kérelemhez kötöttség elvét is megsértette. Ezzel összefüggésben az indítványozó a régi Pp. bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó, 206. § (1) bekezdésének sérelmét is állította, mivel értelmezése szerint a Kúria csak úgy alkalmazhatta a régi Ptk. 277. §-át, ha a jogerős döntésben megállapított tényállást és jogi érvelést is megváltoztatja. Ez a jogértelemezés az indítvány szerint a BH 2013.5.119 alapján a Kúria saját gyakorlatával is ellentétes. Az indítványozó szerint a régi Pp. megjelölt rendelkezéseinek

a megsértése egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét jelenti, mert a Kúria visszaélt a függetlenségével azáltal, hogy a vonatkozó jogszabályokat nem alkalmazta.

- [14] A panasz szerint a fegyverek egyenlőségének elvét sem tartotta tiszteletben a Kúria, mivel az indokolás tekintetében kizárta az indítványozót az erre vonatkozó érdemi állásfoglalásból. Az indítvány szerint a Kúria a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettségének sem tett eleget, mivel olyan érvelést használt, amelyre egyik peres fél sem hivatkozott.
- [15] Az indítványozó értelmezésében a Kúria ítélete az Alaptörvény 28. cikkével azért ellentétes, mert nem volt tekintettel a régi Pp. céljára és a kérelemhez kötöttséggel kapcsolatos jogalkotói akaratra, amelyet az indítvány szerint a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény is kifejez.
- [16] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény szintén megsérteni vélt XXVIII. cikk (7) bekezdésével és 28. cikkével összefüggésben nem tartalmazott érvelést.

II.

- [17] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [18] 2. A régi Pp. érintett rendelkezései:

„3. § (1) A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) A bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.”

„275. § (2) A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.”

III.

- [19] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, amelynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [20] A testület megállapította, hogy a panasz az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek csak részben tesz eleget, mivel bár olyan érdemi bírói döntésre irányul, amellyel szemben rendes jogorvoslat kizárt és az indítványozó is érintettnek minősül, az Alaptörvény 28. cikke nem hordoz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősülő tartalmat {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29], valamint 3334/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [17]}, emiatt ezen indítványelem érdemi elbírálásra alkalmatlan. Az indítványozó panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint rendelkezésére álló határidőben terjesztette elő.
- [21] Az indítvány az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt feltételeket csak részben teljesíti: az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmét állító indítványelem sérelmét csak állította az indítványozó, de nem indokolta meg, hogy ezen alaptörvényi rendelkezés milyen kapcsolatba hozható az ügyével. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint elégtelen indokolás miatt akadály a érdemi elbírálásnak az is, ha a támadott jogi aktus és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között nem állapítható meg összefüggés {3015/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [13]; 3119/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [7]}.

- [22] Az Abtv. 29. §-a szerinti vizsgálat során az Alkotmánybíróság azon gyakorlatára tekintettel, amely szerint a kérelemhez kötöttség megsértése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból való jog sérelmét is előidézheti [3157/2020. (V. 21.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) és 3249/2020. (VII. 1.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.)], jelen ügyben felmerült annak az észszerű kételye, hogy a Kúria eljárása alaptörvény-ellenesen korlátozta az indítványozó tisztességes eljárásból való jogát azáltal, hogy túlterjeszkedett a felülvizsgálati kérelemben foglaltakon. Annak megválaszolása azonban, hogy a panaszban megjelölt eljárásjogi szabálysértés bekövetkezett-e és bekövetkezte esetén a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet idézett-e elő, csak érdemi vizsgálat keretében lehetséges.
- [23] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa a 2021. február 16. napján tartott ülésén az alkotmányjogi panaszt befogadta akként, hogy érdemi vizsgálatnak csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában van helye.

IV.

- [24] 1. Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [25] 2. Az alkotmányjogi panasz befogadásának alapját jelentő kérdés megválaszolása érdekében az Alkotmánybíróság áttekintette a vonatkozó törvényi szabályokat, bírósági és alkotmánybírósági joggyakorlatot.
- [26] Az Alkotmánybíróság kiindulópontként rögzíti, hogy a kérelemhez kötöttség elve a perbeli rendelkezési elv részét képezi. Az Alkotmánybíróság a rendelkezési elv érvényesülését szolgáló szabálynak tekinti a régi Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt felülvizsgálati kérelemhez kötöttségre vonatkozó normát is.
- [27] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata alapján rögzíthető, hogy a felülvizsgálati kérelem régi Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt kereteinek túllépése törvényileg egyértelműen tilalmazott, és mint potenciálisan alaptörvény-ellenességet előidéző processzuális szabálysértés elvileg az Alkotmánybíróság által is vizsgálható (Abh., Indokolás [44]).
- [28] A perbeli rendelkezési jog – elsősorban annak részét képező perindítási jogosultság – alkotmányjogi dimenziójával az Alkotmánybíróság az 1/1994. (I. 7.) határozatában foglalkozott részletesen. Ez a határozat a perbeli rendelkezés jogát az önrendelkezési jogból vezette le és a jogállamiság elvével kapcsolta össze. Ezt később megerősítette a 8/2011. (II. 18.) AB határozat is, kimondva, hogy „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlatában az emberi méltósághoz való jogot az »általános személyiségi jog« egyik megfogalmazásának tekinti, amelynek egyik eleme az egyén cselekvési, önrendelkezési szabadsága. [Először: 8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 41, 44.] Az önrendelkezési jogból vezette le a fél perbeli részvételével kapcsolatos rendelkezési jogait [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 67; 1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29, 35–37], illetőleg a pernyerességéből folyó rendelkezési jogát is [4/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 71, 75–77].” [8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 92]
- [29] A bírósághoz fordulás jogával összefüggésben az 1/1994. (I. 7.) AB határozatot megerősítette az 5/2013. (II. 21.) AB határozat, amely a perindítási jogosultságot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével hozta összefüggésbe [5/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [42]–[43]].
- [30] Az Abh. rögzítette, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti jog alanya [...] nem elszenvető, hanem cselekvő résztvevője a jogait és kötelezettségeit elbíráló eljárásnak, ezért alkalmas kell számára biztosítani, hogy az eljárás során elbírálandó, rá vonatkozó tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. Ebből következően egy adott ügyben eljáró bíróság a peres felektől függetlenül sem idézheti elő azt a helyzetet, hogy olyan kérdésben hoz döntést, amelyben a feleknek a bírósági eljárás során nem volt lehetőségük megnyilatkozni, az álláspontjukat ütköztetni.” (Abh., Indokolás [46])
- [31] Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság „arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági tárgyalásból való jog sérelmét jelenti, ha a Kúria a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretein tartalmilag nyilvánvalóan túllépve érdemben vizsgálja felül a jogerős határozatot és ezzel megváltoztatja az ügy kimenetelét, különösen, ha az ügy érdemére kiható olyan kérdésben dönt, amely a felülvizsgálati eljárást megelőző bírósági eljárás során sem volt vita tárgya” (Indokolás [50]). E szempontrendszer, tesztet az Alkotmánybíróság más ügyben is alkalmazta a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség alkotmányjogi értelmezésében (lásd: Abv., Indokolás [10]–[11]).

- [32] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abh.-ban lefektetett szempontokkal összevetve vizsgálta meg az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletet.
- [33] 3.1. Az Abh.-ban kidolgozott és az Abv.-ben megerősített teszt első eleme annak vizsgálata, hogy eljárásjogi szabálysértés következett-e. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a Kúria nem korlátozta a vizsgálatát a szerződés egyetlen, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezésére (5.1.2. pontjára). Ez egyértelműen következik a felülvizsgálati ítélet Indokolás [52] bekezdésének megfogalmazásából, amelyben a Kúria megállapította azt, hogy a szerződés 5.1.2. pontját az alsóbb fokú bíróságok tévesen értelmezték, amikor abból vezették le a szerződéses rendszer egészére vonatkozó kizárólagosságot. E bekezdésben a Kúria azonban más érvelés felé is utat nyitott: a régi Ptk. 277. § (1) bekezdésében foglalt, a felek szerződéses érdekéből levezetetten vizsgálni kezdte a hálózati szerződés lényeges tartalmát. Ennek megítéléséhez a szerződés többi pontját is áttekintette, értelmezte és értékelte. A Kúria ezzel túllépte a felülvizsgálati kérelem kereteit, azokon túl értékelte a jogerős döntést.
- [34] 3.2. Elvi éllel rögzíti az Alkotmánybíróság, hogy nem minden eljárási szabálysértés idézi elő az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértését is. Ennek megítéléséhez a fentebb bemutatott teszt további elemeinek a vizsgálata szükséges, így annak, hogy ezzel az ügy kimenetele megváltozott-e, illetve annak, hogy az ügy érdemére kiható kérdésben történt-e döntéshozatal, amely a felülvizsgálati eljárást megelőző bírósági eljárás során sem volt vita tárgya.
- [35] Ezek közül nem következett be az ügy kimenetelének megváltoztatása – hiszen a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta –, továbbá az sem merült fel, hogy „a Kúria az ügy érdemére kiható olyan kérdésben döntött volna, amely a felülvizsgálati eljárást megelőző bírósági eljárás során sem volt vita tárgya” (Abv., Indokolás [14]).
- [36] A jelen ügyben releváns körülményként értékelte az Alkotmánybíróság azt, hogy a felperes már az alapügy kezdeti szakaszában hivatkozott – későbbiekben a felülvizsgálat tárgyát jelentő – másodlagos kereseti kérelmének alapjaként a felülvizsgálati ítéletben is megjelenő régi Ptk. 312. § (3) bekezdésére, továbbá az is, hogy a másodlagos kereseti kérelmét a hálózati szerződés több pontjának – nemcsak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt 5.1.2. pont – megsértésére alapozta. E jogszabályi rendelkezéssel kapcsolatos kérdések a per tárgyát képezték annak kezdeti szakasza óta, így az indítványozónak volt lehetősége arra, hogy nyilatkozzon az ezzel kapcsolatos felperesi álláspontra. E lehetőségét az indítványozó ki is használta: a 2014. május 20. napján kelt beadványának 2.4. pontjában részletesen vitatta a felperesnek a régi Ptk. 312. § (3) bekezdésére alapított kereseti kérelmét.
- [37] Megjegyzi az Alkotmánybíróság azt is, hogy a felülvizsgálati ellenkérelmében is hivatkozott arra a felperes, hogy az egész szerződéses rendszer figyelmen kívül hagyását jelenti az indítványozó felülvizsgálati kérelmében szereplő okfejtése, s noha a régi Ptk. 277. §-át nem jelölte meg ellenkérelmében, tartalmilag felhívta a szerződéses rendszer egészének – és abban szükségszerűen benne rejlő szerződéses érdekeknek – a sérelmét. A 3027/2018. (II. 6.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség megsértésével kapcsolatos eljárásban annak tulajdonított jelentőséget, hogy „a konkrét ügyben mire irányult a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelmek, vagyis miről kellett döntenie a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban” (Indokolás [40]). Az Alkotmánybíróság tehát a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség tekintetében a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel – nem pedig eljárásjogi törvényekkel – való összhangjának vizsgálata során figyelembe veszi nemcsak a felülvizsgálati kérelem, hanem a felülvizsgálati ellenkérelem tartalmát is, és ezek által felölelt jogi érveléseket tekinti a Kúria döntésének keretének. Az Abh. némileg szigorított e követelményen azt is kiemelve, hogy a felülvizsgálati ellenkérelemmel szemben is érvényesítendő tartalmi korlát: „A kapcsolódó bírósági joggyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban nem vehető figyelembe olyan felülvizsgálati ellenkérelem, amely a perben korábban elő nem terjesztett nyilatkozatot tartalmaz (BH2005. 178).” (Abh., Indokolás [48]) A *contrario* ebből az következik, hogy a felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltak figyelembe vehetők a felülvizsgálati eljárásban akkor, ha az abban szereplő érvek a per korábbi szakaszában is előterjesztésre kerültek. A jelen ügyben pedig megállapítható, hogy az indítványozó által kifogásolt jogi érvelést a felperes már az eljárás elején előadta, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság így nem sértette meg a kérelemhez kötöttség elvével összefüggő, az Alaptörvényből levezethető kötelezettségét.
- [38] Az indítványozó által felhívott fegyveregyenlőség elve a kérelemhez kötöttség elvéből is következik: „a törvény a Kúriának csak olyan kérelmek, nyilatkozatok, észrevételek alapján engedi meghozni az döntését, amelyek

vonatkozásában a felek lehetőséget kaptak a megismerésre és nyilatkozattételre” (Abh., Indokolás [48]). Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság ismételten rögzíti, hogy a per iratai által is alátámasztottan az indítványozónak az alapügy egészét vizsgálva volt lehetősége annak a felperesi érvnek a cáfolatára, amelyen a támadott bírói döntés is alapul, emiatt a fegyveregyenlőség sérelmére vonatkozó érvelés sem foghat helyt. Ugyanezen okból nem állapítható meg a tisztességes eljáráshoz való jog részelemét képező indokolási kötelezettség megsértése sem, aminek sérelmét amiatt állította az indítványozó, hogy a Kúria olyan érvelést használt, amelyre egyik peres fél sem hivatkozott.

- [39] Nyilvánvaló, hogy a hálózati szerződés 5.1.2. pontja a szerződéses rendszer egészének részét képezi, miként az is, hogy a jogvita a kereseti kérelem benyújtásától kezdve a szerződés kizárólagossága körül forgott, s a Kúria is e szempontot vizsgálta a felülvizsgálati ítéletében, ettől eltérő, új elemet nem emelt be a döntésébe. Tehát olyan észrevételek alapján döntött a Kúria mint felülvizsgálati bíróság a régi Ptk. 312. § (3) bekezdésének alkalmazása mellett, amelyeket az indítványozó a per kezdete óta ismerhetett és azokkal kapcsolatban lehetősége volt a nyilatkozattételre és e lehetőségével élt is.
- [40] 4. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a bíróság a támadott ítélettel nem sértette meg az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát, ezért az indítványt elutasította.

Budapest, 2021. szeptember 28.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1379/2020.

